

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt XX. Ecclesiastici Non Sva, Sed Christi Domini, cuius dispensatores sunt, bona largiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

*Cantabat
vacuus co-
ram latro-
ne viator.*

*Paruo con-
stat fames,
magno sa-
stidium.*

qui opulenti estis in Syon. Qui dormitis in lectis eburneis & lo-
sciuitis in stratis vestris, qui comeditis agnum de grege, & por-
cos de medio armenti. Et Luca 6. v. 24. *Vae vobis diuitibus, quia*
habetis hic consolationem vestram. 2. Videndum etiam que-
lem quantamq; curarum & molestiarum catenam
acquirendo, augendo, conseruando secum diuitiam
hant. *Beatus ille, ait S. Bern. epist. 103. qui post illa non desit,*
quæ possessa onerant, amata inquinant, amissa cruciant. 3. Se-
cum reputent quam paucis natura sit contenta, quam
illi multa sint superflua. *Habentes alimenta, & quibet-*
gamur his contenti simus, ait Apostolus 1. Tim. 6. v. 8. Quod de
confirmat Eccles. c. 29. v. 28. Initium (hoc est præcipuum)
vita hominis, aqua & panis, & vestimentum protegens tuer-
tudinem. 4. Multo honestius præstantiusque est dare
quam accipere, illud enim affluentis est bonitatis, hoc
exhaustæ indigentia. *S. Hier. epist. 2. ad Nepot. cap. 13. Non*
quam petentes, raro accipiamus rogati. Beatius enim est, magis
dare, quam accipere. Act. 20. Nescio enim quo modo etiam est,
qui deprecatur, vt tribuat, cum acceperis viliozem te indicat.
mirum in modum, si eum rogantem contempseris, plus te popu-
lari veneratur. S. Ambr. proinde l. 2. off. c. 16. Quo plus te opo-
rari viderit populus, magis diliger. Scio plerosq; sacerdotes, qui
plus contulerint, plus abundasse: quoniam quicumq; hominem opo-
rarium vider, ipsi confert, quod ille officio suo dispenser, scilicet
quod ad pauperem, sua perueniat misericordia. Nemo enim videt
nisi pauperi suam proficere collationem.

CAPVT XX.

ECCLESIASTICI NON SVA, SED CHRISTI
Domini, cuius dispensatores sunt, bona lar-
giuntur.

Illud & operæ pretium vt animaduertant, qui deus
quid impertiant, cui largiantur, quo sine & fructu
tribuo

tribuant. Qui donant æconomi sunt, & serui Domini Dei sui, cui rationem reddituri sunt, bonorum administratores. S. Gregor. par. 3. Past. cap. 21. Admonendi sunt, inquit, qui iam que possident misericorditer tribuunt, vt à celesti Domino dispensatores se positos subsidiorum temporalium agnoscant, & tanto humiliter præbeant, quanto & aliena esse intelligant, que dispensant. Cumque in illorum ministerio, quibus accepta largiuntur constitutos se considerant, nequaquam eorum mentes timor subleuet, sed timor præmat. Qua eadem de re rursus D. Gregor. ibid. cap. 22. vbi ait: Admonendi sunt, qui nec aliena appetunt, nec sua largiantur: Vt sciant sollicitè, quod ea, de qua sumpti sunt, cunctis hominibus terra communis est: Et idcirco alimenta quoque omnibus communiter profert. In cassum ergo se innocentes putant, qui commune Dei munus sibi priuatum vendicant: qui cum accepta non tribuunt, in pauperes in proximorum nece grassantur: quia tot pendè quotidie perierunt, quot morientium pauperum apud se subsidia abscondunt. In clemètes
in pauperes
eorum im-
perfectores.

Nam cum qualibet necessaria indigentibus ministramus, sua Eleemosyna illis reddimus, non nostra largimur, iustitiæ debitum potius solopus misericordie & iustitiæ.
cordia & iustitiæ.

r. 1. Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus. Cui quoque sententiæ etiam psalmista concinens dicit Psalm. 111. r. 9. Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in æternum. Cum enim largitatem impensam pauperibus præmississet, non hanc vocare misericordiam, sed iustitiam maluit, quia quod à communi Domino tribuitur, iustumque profecto est, vt qui cum accipiunt, eo communiter vtantur. Hinc etiam Salomon ait Prouerbior. vigesimo primo, versiculo 26. Qui iustus est, tribuit, & non cessabit.

§. Eleemosyna cum sit misericordie actus appellatur in sacris literis iustitia 4. de causis. 1. quia est magna pars generalis iustitiæ, que est omnium virtutum complexio, ita vt si vna delit, homo fiat iniustus. 2. quia est iustitiæ & sanctitatis indicium.

Nouit iustus animas iumentorum suorum, viscera autem im-
 piorum crudelia. Prou. 12. v. 10. 3. quia ad primam iustitiam
 disponit eamque meretur de congruo; at secundam
 iustitiam; hoc est iustitiæ augmentum meretur de
 condigno, eamque conferuat. Matth. 5. Beati misericor-
 des, quoniam ipsi misericordiam consequentur. 4. quia sola
 misericordibus datur corona iustitiæ. Matth. 23. ver-
 ficul. 35.

Diues villi-
 cus siue dis-
 pensator.

Dei donis,
 Dei regnū
 mereamur.

§. Hoc ipsum, quod diuites sint œconomi & ad-
 ministratores bonorum Dei, cui de sua administra-
 tione rationem sint reddituri, parabola illa Luca 16. v. 11.
 demonstrat Saluator: nam diues ille homo significat
 Deum, qui ait Psal. 49. v. 9. Meus est orbis terræ, & plenitudo
 eius. & Aggei 2. v. 9. Meum est argentum, & meum est aurum,
 dicit Dominus exercituum. Oeconomus siue dispensator
 est homo opulentus & terrenis copiis affluens, quas
 illi Deus dispertiendas concedit, quas & erogas-
 rationibus suis consulit, & amicos acquirit recepturus
 illum in suum cœleste domicilium. Hinc v. 9. Facite vobis
 amicos de mammona iniquitatis, ut cum defecerit non
 accipiant vos in æterna tabernacula. & v. 10. Qui fidelis est in mo-
 dico, & in maiori fidelis est, & qui in modico iniquus est, in
 maiori iniquus est. Id est: Qui bona temporalia, quæ mi-
 nima sunt bona, pauperibus fide distribuendo admi-
 nistraverint, & ut spiritalia rectè fideliterque admi-
 nistrent, probabile est, & idcirco eorum cura & admi-
 nistratio illis committenda, non luxuriosis nepo-
 bus dissipatoribus. Si ergo, ait Dominus v. 11. in iniquitate
 mona fideles non fuistis, quod vestrum est, quis crederet vobis illud
 est: Si in temporalibus falsis, vos fallentibus, speciosis
 que frustantibus, & interituris distribuendis, non fu-
 istis Domino vestro fideles, quomodo veræ, spiritalia
 les, & perpetuo manentes diuitiæ rectè vobis committentur?
 Et v. 12. Et si in alieno fideles non fuistis, quis credet vobis
 istam esse, quis dabit vobis? Si ex voluntate Domini tem-
 porales

porales opes, quæ alienæ sunt, & hic à vobis relinquenda, non tractastis, quis credet vobis spirituales diuitias, quæ vestræ idcirco sunt, quia vobiscum in cælum ferre potestis, vobis concedet. Et vers. 13. *Nemo seruus potest duobus dominis seruire. Non potestis DEO seruire & mammonæ.*

§. Ex quibus 1. cognoscimus, teste Theophylacto in Lucam. *Opulentos Dei comparatione non esse dominos diuitiarum, sed alienarum rerum dispensatores, quæ à Dom. Deo nobis concessit, ut illas bene dispensemus, sicut ipse imperat. & iuxta mentem ipsius, cuius voluntas est, ut datis utamur in consuorum usus non in proprias delicias.* Et S. Ambros. in fine lib. 7. *Comment. in Lucam.* In quo, inquit, discimus non ipsi esse Domini, sed potius alienarum villici facultatum, & addit sermone 125. *B. Petrus Chrysologus nos prorogationis temporaria ministerium suscepisse, non inuenisse ius perpetuum possidendi.*

Quod multis demonstrat Saluator dum Deum, Dominum, hominem villicum, siue dispensatorem vocat, eamque, ait, de Domini bonis malè expositis diffamatum, & accepti expensique rationes postulat, Domini sui facultatibus erogandis sibi in posterum prouidisse. Quod si cæteris omnibus terrena bona possidentibus eam in curam & cogitationem incumbendum, ut ijs non nisi de sententia & voluntate Dei vtantur & erogent, quâto magis id censendum de bonis Ecclesiasticis, & ea præsertim fructuum parte quæ honestæ eorum sustentationi superfluit.

§. Nam multorum & Theologiæ, & Juris Canonici Doctorum sententia, eaq; in obitu tutissima erit, eos istius redundantis partis dominos non esse, sed ex iustitia teneri in pia conferre opera, & si aliter insulerint ad restitutionem obligari, quod & sacri Canones 12 q. 2. tradunt, & illud si rectam rationem ducem sequi velint, facile æstimabunt fidelium tantis Ecclesiam opibus cumulantium mentem non fuisse, ut ex

N n 3 sumpti-

sumptibus necessarijs superflua, non in luxum, & non potius in pium vsum conuerterentur. Sed esto illi singularibus beneficijs erectis, & post certos vnicuique proventus assignatos, illius etiam portionis dominus esse, ita vt si profanè expenderint, ad restitutionem teneantur, vt aliqui sentiunt, mortiferam tamen culpam cuiusuis boni temporalis iactura grauiorem non euadunt, cum illud Ecclesia in Concil. Trident. sess. 25. cap. 1. de Reformatione seuerissime prohibeat. Et fructus illi 1. res Dei appellantur: quia tum à donatoribus, tum ab Ecclesia destinati sunt, vt in Dei honorem cultumque impendantur. *Ipsa res fidelium*, ait Vrbanus in epistola ad omnes Episcopos, & habetur 12. quest. 1. cap. 16. *Verdentes: oblationes appellantur, quae à fidelibus Domino offeruntur, & ibidem cap. 26. idem Vrbanus. Res Ecclesiae non propria, sed vt communes & Domino oblatae cum summa ratione non in alios, quam in praefatos vsus sunt fideliter dispersanda.* 2. Nuncupantur & patrimonium Christi: quia propter Christum, & eius obsequium, & gloriam donati sunt, quae Christi Domini hereditas ne quiter communi non debet. 3. Dicuntur & bona pauperum, vt pote pauperibus impertienda. Quomodo etiam secundum Hieron in reg. Monach. c. de paupertate, & habetur dist. 42. c. de hospitalitate: *aliena res, ut pereccumitur, qui ultra necessaria sterneret probatur.* 4. Sunt & Clerici quasi parentes & curatores pauperum. 5. Multi etiam Canones praecipiant vt fructus ecclesiasticorum reddituum, & fidelium oblationes quatuor in partes tribuantur, quarum vna cedat Episcopo, altera Clericis, tertia fabricae, quarta pauperibus. Ita habemus 12. q. 2. can. 26. *Concessit* dist. 27. Quatuor, qui sunt Gelasij can. 28. de redditibus, qui est Simplicij can. 29. Cognouimus, & can. 30. Mos qui sunt Greg. Dispensatores itaq; & munifici dispensatores sunt Ecclesiastici. *Omne quod superest necessitatibus inquit S. Greg. c. 1. respons. ad Aug. Angl. Episcopum, & habetur*

Ecclesie proventus res Dei patrimonium Christi, bona pauperum.

Proventus Ecclesie oblationum quatuor in partes tribuiti.

11. q. 1. cap. 8. Quia tua: in causis piis ac religiosis erogandum est: Domino magistro omnibus dicente. Lucæ 11. v. 41. Quod super- est, date elemosynam, & omnia munda sunt vobis. Et can. 13. Expediit, qui est S. Prosperi. Quisquis omnibus que habuit, dimissis aut venditis sit rei sue contemptor, cum prepositus factus fuerit Ecclesiæ, omnium que habuit Ecclesia, efficitur dispensator. Et can. 23. Episcopus Ecclesiasticarum rerum habeat potestatem ad dispensandum erga omnes qui indigent, cum summa reuerentia & timore Dei, participet autem & ipse quibus indiget, sitamen indiget, & iuxta Apostolū 1. Tim. 6. v. 8. Habentes victum & vestitum, his contenti simus. Et can. 21. Indignè. Non aliquo se ante tribunal Christi obstaculo muniat, qui religiosi animabus ad substantiam pauperum derelicta contra fas sine aliqua pietatis consideratione dispergit.

§. Eadem vero Ecclesiæ mens, sententia & voluntas permansit à reddituum Ecclesiasticorum partitione, ut cognoscimus ex Trident. Synodo sess. 25. c. 1. de Reformat. & nisi id decretum habuisset Ecclesia, ut superflua in pios vsus impenderentur, imprudenter imo impie tantam fructuum abundantiam Clericis concederet: nam illis ansam porrigeret luxus, superbiæ, libidinis, & id genus aliorum flagitiorum, frustraretque pia fidelium vota, deberetque potius bonam illis partem detrahere, & in meliores causas & vsus impendere. Qui enim causam damni dat, damnum dedisse putandus est. Concludatur istud Caput hæc Sancti Hieron. epistola secunda, ad Nepotianum, capite decimo nono, breui sed neruosa sententia: Optimus dispensator est, qui sibi nihil referuat.

Idem Ecclesiæ sensus, iudicium & desiderium post beneficiorum diuisionem permansit, quæ ante fuit.